

ASETTAMISPÄÄTÖS ITÄISEN SUOMEN TUULIVOIMARAKENTAMISEN TYÖRYHMÄSTÄ

Asettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö ja puolustusministeriö ovat tänään asettaneet työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää keinoja aluevalvonnan ja tuulivoimarakentamisen yhteensovittamiseksi. Tavoitteena on parantaa tuulivoimahankkeiden etenemistä itäisessä Suomessa.

Toimikausi

1.2.-30.6.2024

Tausta

Tuulivoiman osuus Suomen sähköntuotannosta on kasvanut viime vuosina nopeasti. Tähän mennessä tuulivoimainvestoinnit ovat kuitenkin keskittyneet pitkälti maan länsiosiin, ja vain murto-osa tuulivoimasta sijaitsee itäisessä Suomessa. Tuulivoimarakentamisen alueellisen epätaisaisuuden on katsottu johtuvan useasta syystä, joista yhtenä keskeisenä on pidetty puolustusvoimien aluevalvontajärjestelmien aiheuttamia rajoitteita. Muita tekijöitä ovat mm. maankäyttöön, ympäristöön, siirtoverkkoihin, markkinoihin ja kannattavuuteen liittyvät syyt. Näiden syiden ymmärtäminen ja niihin vaikuttaminen on tärkeää sekä itäisen ja pohjoisen Suomen elinvoimaisuuden että huoltovarmuuden kannalta. Puhtaan energian saatavuuteen ja investointeihin liittyviä kysymyksiä käsitellään osana Itäisen Suomen ja Pohjoisen Suomen ohjelmia.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteena on parantaa itäisen Suomen tuulivoimarakentamista. Hallitusohjelman mukaan tuulivoimarakentamista edistetään selvitysmies Arto Rädyn raportin suositusten mukaisesti ja aluevalvontaa vaarantamatta kansalaisten oikeusturvasta huolehtien. Itäisen Suomen tuulivoimarakentamisen mahdollistaminen on tärkeää Suomen energiajärjestelmän hajauttamisen sekä alueiden elinvoimaisuuden säilyttämisen kannalta.

Työ- ja elinkeino-, puolustus- ja ympäristöministeriön asettaman selvitysmies Arto Rädyn raportti itäisen Suomen tuulivoimarakentamisesta valmistui maaliskuussa 2023. Raportissa tarkasteltiin tuulivoimarakentamista rajoittavien tekijöiden vähentämistä huomion kohdistuen erityisesti maanpuolustuksen ja aluevalvonnan aiheuttamiin esteisiin. Raportissa suositeltiin muun muassa kompensatioalueen perustamista itäiseen Suomeen sekä Puolustusvoimien lausuntomenettelyn kehittämistä.

Tehtävä ja tavoite

Työ- ja elinkeinoministeriö ja puolustusministeriö ovat tänään asettaneet työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää keinoja aluevalvonnan ja tuulivoimarakentamisen yhteensovittamiseksi. Tavoitteena on parantaa tuulivoimahankkeiden etenemistä itäisessä Suomessa.

Työryhmä valmistelee pidemmän aikajänteen vision tuulivoiman sijoittamismahdollisuuksista itäiseen Suomeen. Työryhmä muodostaa tilannekuvan tuulivoimahankkeiden kehityksestä alueella ja kuvaa tuulivoimarakentamisen estävät tekijät huomioiden kaikki rakentamisen kokonaisuuteen vaikuttavat syy-yhteydet. Työssä huomioidaan aiheesta aiemmin tehdyt selvitykset ja kansainväliset kokemukset soveltuvien osien. Lisäksi työssä kuullaan tuulivoima- ja muiden toimijoiden näkemyksiä tuulivoimarakentamisen esteistä ja ratkaisuehdotuksista itäisessä Suomessa.

Työryhmä keskittyy erityisesti seuraaviin aiheisiin:

- aluevalvontajärjestelmän teknologiset ratkaisut, niiden saatavuus ja rahoitus
- mahdolliset vaihtoehdot kompensatioaluemalliksi ja seurannaisvaikutukset
- pitkän aikavälin visio tuulivoimasta itäisessä Suomessa
- kirjaa huomioiden muista estävistä syistä, joita selvitetään osana Itäisen Suomen ohjelmaa

Kokoonpano

Työryhmä koostuu ohjausryhmästä sekä operatiivisesta työryhmästä. Operatiivinen työryhmä valmistelee tilannekuvan ja toimenpide-ehdotukset, jotka esitellään ohjausryhmälle. Toimenpide-ehdotuksia kehitetään ohjausryhmän palautteen perusteella.

Ohjausryhmä:

kansliapäällikkö Timo Jaatinen, työ- ja elinkeinoministeriö
kansliapäällikkö Esa Pulkkinen, puolustusministeriö
kenraaliluutnantti Vesa Virtanen, Pääesikunta

Työryhmässä on edustettuina seuraavat tahot:

Puheenjohtaja:

Riku Huttunen, työ- ja elinkeinoministeriö

Varapuheenjohtaja:

Anu Sallinen, puolustusministeriö

Jäsenet:

teollisuusneuvos Pekka Grönlund, työ- ja elinkeinoministeriö
(johtava asiantuntija Outi Vilén)

vanhempi osastoesiupseeri Matti Pulli, puolustusministeriö
(yksikön johtaja Sara Kajander)

neuvotteleva virkamies Leena Arpiainen, maa- ja metsätalousministeriö
(metsäneuvos Erno Järvinen)

ympäristöneuvos Sanna Jylhä, ympäristöministeriö
(ympäristöneuvos Antti Irjala)

rajaturvallisuusasiantuntija Jorma Turunen, sisäministeriö
(apulaisosastopäällikkö Marko Saareks)

budjettineuvos Johanna von Knorring, valtiovarainministeriö
(budjettineuvos Marko Synkkänen)

kapteeni Kari Hämäläinen, Ilmavoimien esikunta, Puolustusvoimat
(insinöörieverstiluutnantti Kalle Passoja)

Asiantuntijasihteeri:

asiantuntija Salla Palander, työ- ja elinkeinoministeriö

Työryhmä kuulee tarvittaessa muita asiantuntijoita. Työryhmällä on oikeus täydentää työryhmää tarvittaessa kunkin työryhmässä edustetun ministeriön ja viranomaisen työn kannalta oleellisilla vastuuvalmistelijoil- la. Työryhmään nimettävillä jäsenillä on kaikilla perusmuotoinen turvalli- suusselvitys.

Kustannukset ja rahoitus

Kukin organisaatio maksaa osallistujiensa henkilöstö- ja matkakulut. Työryhmän työstä mahdollisesti aiheutuvat kustannukset suoritetaan momentilta 32.01.01 ajajaottelukohdasta 1 Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot. Kokoukset pidetään lähtökohtaisesti läsnäkokouksina, mutta niihin järjestetään tarvittaessa mahdollisuus etäosallistumiseen.

Kai Mykkänen
Ympäristö- ja ilmastoministeri

Antti Häkkänen
Puolustusministeri

Tuuli Oikarinen
erityisasiantuntija
työ- ja elinkeinoministeriö

Tarja Jaakkola
ylivohtaja
puolustusministeriö

JAKELU

Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet ja asiantuntijat sekä näiden varahenkilöt, sihteerit

VN/34466/2023-TEM-8

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: